Общи бележки

по

Проект за изменение и допълнение на Закона за счетоводството

С настоящото представяме на вниманието Ви общи бележки по Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за Счетоводството. Посоченият е публикуван на официалната интернет страница на вносителя, компетентен по чл. 15 от ЗСч, за целите на процедурата по обществено обсъждане. Проектът е публикуван с мотивите и Доклад за оценка на въздействието, в съответствие с разпоредбата на чл. 19 от ЗНА.

Формулираната в мотивите претенция за транспониране изискванията на Директива (ЕС) 2022/2464 относно корпоративното докладване за устойчивост), изменяща Регламент (ЕС) No. 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС относно корпоративното докладване за устойчивост, е **неоправдана**, минимум поради посочени по-долу съображения.

Предназначението на това изложение е предотвратяване на нормативни дефицити, чиито ефекти имат отношение към участието на икономическите субекти като страна в обществения договор. Неостраняването им в нормативната уредба има за последица **несиметричност на информацията**, засягаща отношенията между икономическите субекти в целия процес на производство и разпределение на стоки и услуги и достъпа до тях, възлагайки необосновани разходи по изпълнение на публичноправните задължения за отчитане на устойчивост. Закономерен резултат от липсата на детайлната регламентация в нормативния акт е невъзможността на държавата да изпълни международноправното задължение по Парижкото споразумение по климата към РКИКООН от 1992г. - **за канализиране на финансовите потоци.**

Посоченото, наред с липсващата към момента стандартизация на равнище ЕС, поставя българските икономически субекти, попадащи в обхвата на Директива (ЕС) 2022/2464 в ситуация на **допълнителна правна несигурност** относно изискванията за отчитане на устойчивост. Индустриалните станадарти за разкриване на информация за малки, средни предприяти и неевропейски предприятия с дъщерни дружества на територията на ЕС, следва да бъдат създадени до края на юни 2024г.

Предварителна информация.

Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14.12.2022г., в сила от 5.1.2023г. е правен инструмент на екологичната и климатична политика на Съюза и контруктивен елемент на Европейската зелена сделка за постигане на нулеви нетни емисии на парникови газове и нулево общо замърсяване на околната среда в страните - членки на ЕС за периода до 2050г. Посоченото предполага формиране специфична култура на устойчиво развитие, включително чрез въвеждане на задължителна отчетност. [1]

Доколкото основната цел на Директивата е обезпечаване възможност на инвеститорите и заинтересованите страни (държава, общности, граждани, НПО и др.) на достъп до информация за екологичните, социални и управленски въздействия на предприятието, увеличаването на отговорността на ръководителите на предприятията, попадащи в обхвата на нормативния акт, следва да бъде компенсирано от страна на държавата, чрез детайлизация на изискваната информацията и обезпечаване „**принципа за сравнимост**“, който от своя страна има пряко отношение към задължението на държавата по отношение на конкурентната рамка.

В този план, игнорирането на правните възможности на държавите - членки, предоставени от Директивата, и наличието на нормативни „празноти“ по отношение на изискванията за изготвяне на индивидуалните и консолидираните отчети за устойчивост, има за последица накърняване интересите на заинтересованите страни, чрез лишаването им от възможност за информирани инвестиционни решения и/или нарушаване правата на човека, вкл. правото на благоприятна околна среда, инвеститорска инициатива или деформация на правната рамка за конкуренция.

[1] Преди приемане на Директива 2014/95/ЕС през 2014г. (NFRD), популярна като Директива за нефинансовото отчитане) установява задължение за задължава големите компании от 28 държави – членки на ЕС за включване на фиксиран набор от нефинансови данни в отчетите за управление, като задължителните изисквания за оповестяване за такава информация са били в сила в 12 държави в Европа. България е на последно място в ЕС в транспонирането и приложението на тези изисквания.

От друга страна, Директива 2022/2464/ ЕС значително разширява повърхността на попадащите в обхвата предприятия на които актът възлага задължението за публикуватне на информация за устойчивостта, както и обхвата на самата информация. Доколкото актът има задължителна на територията на ЕС сила, възлагането на неясно формулирани изисквания в Проекта на ЗСч, по отношение изпълнението на задължения за докладване на устойчивост на предприятията, **възлага на последните неоправдани разходи за достъп до изясняване действителната воля на законодателя и загуба на технологично време по приложение на самите изисквания.** Посоченото може да се интерпретира и като поставяне от страна на държавата на **административно - техническа пречка за националните икономически оператори.**

В качество на допълнителна загуба на предимство пред подобни предприятия от ЕС, може да се разглеждат и установените в нормата на чл. 21 от проекта, критерии за Зелената таксономия на предприятията, където стойността в евра, установена от ЕК с оглед инфлацията, е заменена на произволната стойност на 2 лв. за 1 евро, а **не на 1.95583 лв.**

2. Отсъствие в законопроекта на **новите задължителни стандарти за докладване на устойчивост** (*European Sustainability Reporting Standards (ESRS*), които представляват пълноценна система (матрица) от стандарти в общ обем на приблизително 280 страници дребен шрифт, както и общи изисквания (ESR S 1) и общи оповестявания (ESR S 2); 10 тематични стандарта по екологични, социални и управленски теми (ESRS E1-E5, S1- S4, G1). Допълнителна правна несигурност представлява **липсата на стандарт за оповестяване на неевропейски компании с дъщерни дружества и представителства в ЕС**.

3. Напълно липсват методологични и методически указания за организацията на процеса на устойчива отчетност и изготвянето на отчетите за устойчивост, както и подготвени специалисти в областта на устойчивата отчетност. В допълнение, Директивата изисква **„научен подход“** към изготвянето на устойчивите отчети, за реализацията на който в Р България е на лице **абсолютен дефицит.**

Значението на посоченото е свързано с множеството допълнителни предизвикателства, които ще възникнат за националните предприятия по отношение на поетапното въвеждане на новите стандарти, започвайки с отчитането за 2024 г. до 2029 г. (за отчетната 2028 г.), когато обхванатата повърхност ще достигне до приблизително 50 000 предпритяия.

Започвайки с отчитането за 2028г., ESRS ще се прилага и за неевропейски компании с големи дъщерни дружества или представителства в ЕС с нетен оборот съответно над 150 милиона евро и 40 милиона евро или ценни книжа на регулиран европейски пазар.

Доколкото измененията в европейската нормативна рамка, влизане на новите стандарти ESRS, приложими по отношение на националните предпритятия, съществено засягат функционирането на Вътрешния пазар изобщо, отразявайки се върху веригите на стойността, понастоящем е налице остра необходимост от наваксване на пропуснато време.

Доколкото измененията, свързани с нормативната среда, в която предприятията, осъществяват дейността си, не са комуникирани с браншовите организации, поради липса на подобна комуникационна стратегия от страна на държавата, подходящо е последните да предприемат действия по обсъждане на законопроекта с цел защита на индивидуални и колективни интереси.

26 Март 2024

Доц. д-р Нинел Нешева-Кьосева

ninelkioseva@yahoo.com

Д-р Миросвета Енчева Петрова

mirosveta_encheva@yahoo.com

n-gl.com